

Tájékoztató – információ

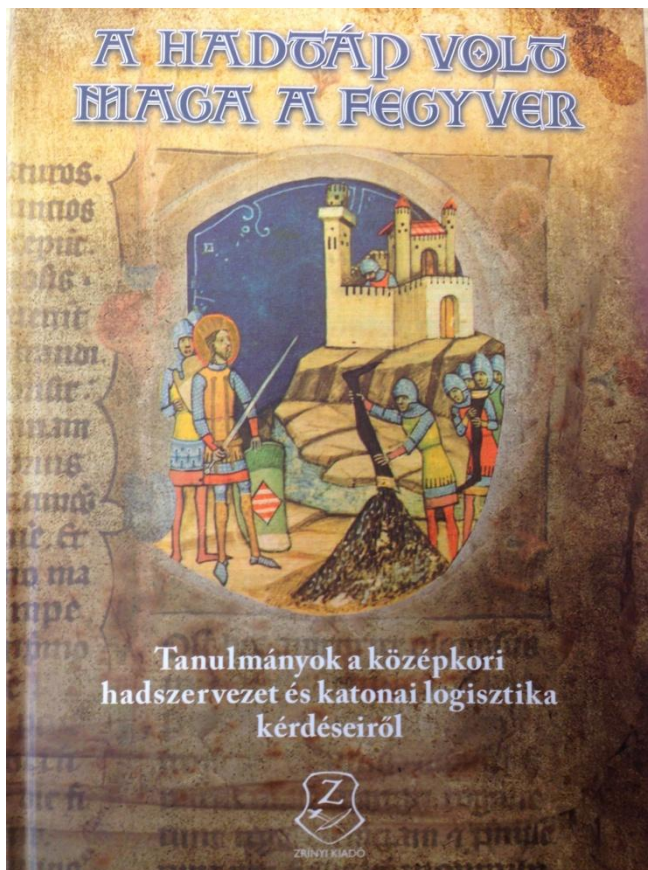
Könyvismertető

Egy visszhang nélküli szakkönyvről - Logisztika a középkorban

Bár már két éve megjelent „*A hadtáp volt maga a fegyver Tanulmányok a középkori hadszervezet és katonai logisztika kérdéseiről*” c. tanulmánykötet, valahogy mégis elmaradt a kiváló történeti szakönyv katonai logisztikai körökben való megismertetése. Bár ez felveti a kiadó felelősségét is, mégis inkább arra mutat rá, hogy valamiért *hiányzik* az új könyvek recenziálása a logisztikai folyóiratokból. Pedig a hosszú középkori időszak (közel ezer évről beszélünk) történetének logisztikai szempontú megközelítése *kiváló ötlet, megvalósítása úttörő vállalkozás, a szakirodalomban hézagpótló funkciót tölt be*. A neves történészi alkotóközösség (Zsoldos Attila, Veszprémy László, Pósnán László, Nógrády Árpád, Domokos György és mások) a könyv első részében a középkori Európára, a második részben pedig Magyarországra fókuszol. A szakértő történészek a könyvben a „big logistics” felfogást képviselik, hiszen írásaikban nem „ragadtak le” a tradicionális hadtápfelfogásnál (amely az ellátáson /ember, ló, technika/ és a szállításon alapul), hanem a vizsgálati körükbe bevonták a hadifinanszírozás kérdéseit is. Viszont a kutatásokból (Boldog Zoltán bizánci hadsereg-ellátási tanulmányát leszámítva) teljesen kimaradtak az egészségügyi biztosítás kérdései, pedig erre az időszakra, az 1300-as évekre tehető az állandó tábori borbélyrendszer kialakulása, a lőpor alkalmazásával pedig a hadisebészet létrejött. A súlyos fertőző betegségek, óriási járványok is ösztönzőleg hatottak a katonai orvostan fejlődésére.

A 14 tanulmány 320 *oldalon* tárgyalja a középkori logisztika legkülönbözőbb kérdésköreit. Vannak írások, amelyek komplett leírást adnak egy-egy nemzeti / birodalmi logisztikai rendszerről (a százéves háború angol logisztikája, vagy a bizánci logisztika), míg más tanulmányok a logisztikai rendszer egy-egy alrendszerét (biztosítási ágát), területét vagy megoldási formáját mutatják be. A tanulmánygyűjtemény összességében *jól demonstrálja* a katonai logisztika komplexitását, bonyolultságát, soktényezős (a háború jellege, a haderők felszereltsége, a hadjáratok feladatai, hadszíntéri és időjárási viszonyok, a logisztika fejlettsége, a hátország gazdasági ereje stb.) füg-

gőségi viszonyait. A könyv talán legnagyobb értéke, hogy a történetírás „aprólékossága” igen meggyőzően és szemléltetően tudja érzékelteni *a logisztikai feladatok objektivitását* (ember és ló ellátása, harci felszerelések biztosítása, az expedíciós logisztikai feltételek megteremtése), illetve az egyes korokban, hadszíntereken és hadjáratokban jellemző *történelmi megnyilvánulási formáit*. A mű igen sok logisztikai „színes” információval gazdagítja az olvasó ismereteit, segíti az eligazodást a középkori történelem és a katonai logisztika világában.

A tanulmánykötetben *a logisztika legtöbb területe a maga teljességében jelenik meg*. A leírások és értékelések nagy figyelmet fordítanak a katonák élelmezési ellátására, a szállítás fontosságára, a lóállomány ellátásának kritikus kérdéseire. Mivel a középkorban jól kiépített úthálózat még nem létezett, a kutatások jól érzékelteik *a mozgás, a menetrend, a szállítás megszervezésének kulcsjelentőségét*. A háborúban álló felek még nem voltak képesek a hátországtól nagy távolságra tartós expedíciós műveleteket megvívni, a hadjáratok né-

hány hónapig tartottak csupán. A kötet jól mutatja be, hogy milyen jelentős szerepe volt a logisztikai biztosításban a folyami és tengeri szállításnak. A szakkönyv egy-egy írása kitér a haditechnikai ellátásra, vizsgálja a várak és erődítmények szerepét az ellátási - utánpótlási láncban, történeti bonckés alá veszi a logisztikai ágazatok egy-egy speciális területét (nyílvessző-ellátás, nemesi bandériumok, városi kontingensek logisztikai támogatása, tengeri ellátás sajátosságai stb.). Több írás számos példán keresztül mutatja be a logisztika fontosságát a háború kimenetelében, a hadjárat sikerében vagy egy-egy vár bevételében. Egyes tanulmány-részletekben az olvasó egészen modern logisztikai koncepciókat és eljárásokat is felismerhet, mint például a keresztes hadaknak nyújtott befogadó nemzeti támogatást az Árpád-korban, vagy a harci támogató kiszolgálást a bizánci logisztikai rendszerben a csapatok közvetlen harcbiztosítása során.

Bár a könyv témáját illetően igen érdekes, sokat lehet tanulni belőle, mégis az olvasó készüljön fel arra, hogy nem egy tipikus ismeretterjesztő munkáról van szó. Az intenzív jegyzetapparátus használata, az idegen nyelvű szakkifejezések (latin, német, francia, angol, görög, olasz), egyes források eredetben történő közlése arra is utal, hogy a szerzői kollektíva a széles olvasóközösség mellett *a szűk történelmi szakmát* is meg kívánta szólítani. Persze az átlag olvasónak legkönnyebben azokat a fejezetrészeket (például Györkös Attila tanulmányát az itáliai háborúkról) könnyű olvasni, amelyek először felrajzolták a szélesebb történelmi - politikai hátteret, bemutatják a szereplőket, vázolják a hadjáratokat, és csak azt követően térnek át a logisztikai kérdések részletes tárgyalására.

A könyv fő címe („**A hadtáp volt maga a fegyver**”) *John A. Lynn (1943-) brit történésztől, a középkori logisztika ismert kutatójától* származik, akire Zsoldos Attila hivatkozik „A hadszervezet átalakulása a 13. századi Magyarországon” című nagy ívű tanulmányában. A tanulmánykötetet mindazoknak ajánlom, akiket a középkori logisztika érdekel, és arra kíváncsiak, hogyan történt a haderők ellátása, kiszolgálása és biztosítása a „media tempestas” (középső időszak) korában. A könyv jól felhasználható a logisztikai tisztképzésben, illetve posztgraduális tanulmányokban.

Posán László, Veszprémi László (szerk.): „A hadtáp volt maga a fegyver Tanulmányok a középkori hadszervezet és katonai logisztika kérdéseiről” Budapest Zrínyi Kiadó, 2013. ISBN 978 963 327 596 2. 5500 Ft.

Gáspár Tibor

A MAGYAR FEGYVER-LŐSZERBIZTOSÍTÁS TÖRTÉNETE

Katonai pályafutásom meghatározó részét - a 37 évből mintegy 27 évet - a Fegyverzettechnikai Szolgálat különböző beosztásaiban töltöttem. A fennmaradó közel tíz év is, alapszakmámhoz közeli, haditechnikai és logisztikai beosztásokban telt el.

Pályafutásom alatt megtapasztaltam, hogy a szakmai eredmények egyik sikere a gyökerek, a szakmai tapasztalatok ismerete. Ezért folyamatosan kutatom a fegyverzettechnikai szakma történetét.

Ezt a törekvésemet elősegítette a Magyar Honvédség vezetése is a fegyvernemek és szakszolgálatok napjáról történő megemlékezések szabályozásával. A Magyar Honvédség parancsnokának 26/1993. (HK 13.) számú intézkedése augusztus 01-jét a Tüzér Ellátó Csoportfőnökség megalakulásának napját, a FEGYVERZETTECHNIKAI SZOLGÁLAT NAPJÁVÁ jelölte ki.

Ez adta az első impulzust történelmi kutatásaimhoz. Kutatásom kezdeti célja volt, hogy a magyar hadtörténelem lapjait fellapozva vázlatosan összeállítsam a fegyver- és lőszerbiztosítás történetét.

Ezzel hozzá kívántam járulni ahhoz, hogy a fegyverzettechnikai szolgálat jelenlegi állománya, az utánunk jövő nemzedék és minden érdeklődő megismerhesse e szolgálat küzdelmét, melyet az elmúlt évszázadokban folytatott azért, hogy a hadműveletekhez, harcokhoz szükséges fegyverek és löszerek mindig üzemképesen rendelkezésre álljanak.

Kezdeti kutatásaimat 1994-ben, a MH Fegyverzettechnikai Szolgálatfőnökség kiadásában megjelent, "A fegyver- és lőszerbiztosítás története" című belső kiadványban összegeztem.

Folytatva a kutatásokat, 1997-ben megjelent, szintén belső használatra, egy jelentősen bővebb változatban **"A fegyver- és lőszerbiztosítás története Magyarországon a honfoglalástól napjainkig"** című kiadvány.

Ezen kívül tudományos eredményeimet több cikkben is publikáltam.¹

A 2006. évi választásokat követően megalakult kormány célul tűzte ki a hadsereg átalakulásának befejezését. A feladatok megvalósítása érdekében megjelent 2118/2006. (VI. 30.) kormányhatározatban foglaltak végrehajtása azt eredményezte, hogy 2007. január 01-el, megszűntek a Magyar Honvédség hagyományos, MH szintű haditechnikai és hadtáp szolgálati ágak főnökségei. Ezzel, a többi szolgálati ággal együtt, megszűnt az MH Fegyverzettechnikai Szolgálat is. Ez a változás újabb lendületet adott kutatómunkámnak.

Kutatásaim következő állomása volt, hogy a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen 2008. június 04-én sikeresen megvédtem PhD értekezésemet e témából.² Ezt követően is folytattam a kutatásokat. Levéltári forrásokból nyert adatokkal kiegészítve elkészítettem egy, a szélesebb nyilvánosság számára is elérhető könyvet a fegyver és

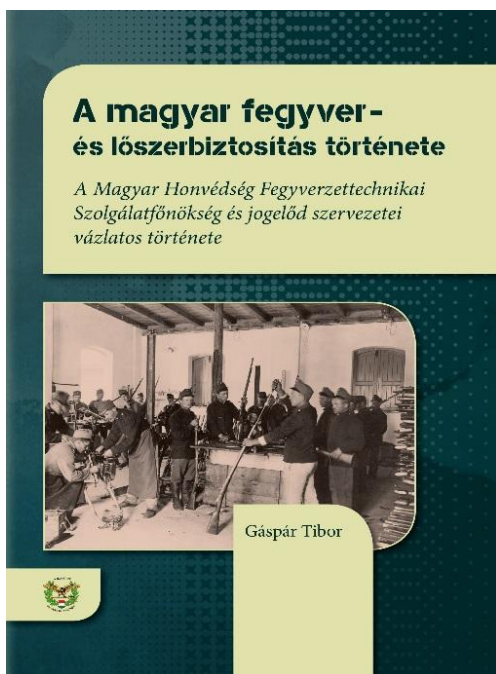
---

¹ Fontosabb írásaim e témában: A fegyver és lőszerbiztosítás történetének főbb eseményei a mai kor tükrében. *Katonai Logisztika*, 1996/3. szám, 219-232. oldal; Mozgó javítóműhely (Tüzér szeroszlop). *Katonai Logisztika*, 1997/2. szám, 239-245. oldal; Adalékok a magyar hadiipar történetéhez (1948-1997). *Katonai Logisztika*, 1998/2. szám, 227-241. oldal; A fegyver és lőszerbiztosítás kérdései az 1848-49-es szabadságharcban. *Katonai Logisztika*, 1998/3. szám, 221-236. oldal; 60 év a Fegyverzettechnikai Szolgálat életében. I. rész. *Haditechnika* 2010/4. szám. 50 – 54. oldal. 60 év a Fegyverzettechnikai Szolgálat életében. II. rész. *Haditechnika* 2010/5. szám. 58 – 62. oldal. A Magyar Honvédség lövészfegyverei. Adalékok a lövészfegyver-ellátás történetéhez 1945-től a 2000-es évek elejéig. I. rész. *Haditechnika* 2012/2. szám. 16 – 19. oldal. A Magyar Honvédség lövészfegyverei. Adalékok a lövészfegyver-ellátás történetéhez 1945-től a 2000-es évek elejéig. II. rész. *Haditechnika* 2012/3. szám. 2 – 6. oldal. A Magyar Honvédség optikai műszerei. Adalékok az optikai műszerellátás történetéhez 1945-től a 2000-es évek elejéig. I. rész. *Haditechnika* 2013/2. szám. 44 – 47. oldal. A Magyar Honvédség optikai műszerei. Adalékok az optikai műszerellátás történetéhez 1945-től a 2000-es évek elejéig. II. rész. *Haditechnika* 2013/3. szám. 43 – 47. oldal. A Magyar Honvédség optikai műszerei. Adalékok az optikai műszerellátás történetéhez 1945-től a 2000-es évek elejéig. III. rész. *Haditechnika* 2013/5. szám. 51 – 54. oldal. A Magyar Honvédség tüzérségi lövegei. Adalékok a tüzérségi lövegellátás történetéhez 1945-től a 2000-es évek elejéig. I. rész. *Haditechnika* 2013/6. szám. 24 – 29. oldal. A Magyar Honvédség tüzérségi lövegei. Adalékok a tüzérségi lövegellátás történetéhez 1945-től a 2000-es évek elejéig. II. rész. *Haditechnika* 2014/1. szám. 15 – 20. oldal. A Magyar Honvédség tüzérségi lövegei. Adalékok a tüzérségi lövegellátás történetéhez 1945-től a 2000-es évek elejéig. III. rész. *Haditechnika* 2014/2. szám. 18 – 20. oldal.

² A fegyver- és lőszerbiztosítás hazai történetének fontosabb tanulságai, PhD értekezés ZMNE 2008.

lőszerbiztosítás történetéről. Több éves kutatásaim alapján úgy gondoltam, hogy ezzel a tevékenységgel kötelességem méltó emléket állítani a megszűnt MH Fegyverzettechnikai Szolgálat, valamint jogelőd szervezetei kötelékében áldozatos munkát végzett kollégáinknak.

A fegyver- és lőszerbiztosítás alatt a fegyverzeti szolgálat történelmileg igazolt létrejöttét értem, ami a tűzfegyverek megjelenéséhez nyúlik vissza. A szolgálat fegyverkovácsokból, műmesterekből, fegyvermesterekből, lőszerellátókból, mint tüzérfegyverzeti szolgálat (TÜFE) a tüzérség keretében alakult ki. Fejlődését és későbbi önállóságát a haditechnikai eszközféleségek bővülése váltotta ki. A fegyverzettechnikai biztosítás (a fegyver- és lőszerbiztosítás) a harc minden oldalú biztosításának része, a katonai logisztika alrendszere. A fegyver- és lőszerbiztosítás tartalma és célja a logisztikai biztosítás keretében a fegyverzettechnikai eszköz és anyagok beszerzése, tárolása, a csapatok ellátása, utánpótlása ezekkel az anyagokkal békében és háborúban.³

Kutatásaim közben megállapítottam, hogy sok szerző a technikatörténeti vagy hadtörténelmi leírás szempontjából nagyon értékes, tartalmas művében, a fegyver- és lőszerbiztosítás kérdéseit alig említi. A vizsgálatokat és elemzéseket a magyar hadsereg tevékenységé-

³ Hadtudományi Lexikon. Magyar Hadtudományi Társaság, Budapest, 1995. – 332. oldal.

nek hadtörténeti elemzésével végzem, koncentrálna a fegyver- és lőszerellátásra. Nem volt célom a technikai eszközök fejlődésének a bemutatása, ezt már mások megtették.

A kezdeti időszakot – a honfoglalástól a II. világháború végéig – csak nagyon vázlatosan érintettem, a fő összefüggések megismerése érdekében a legfontosabb eseményekre koncentráltam. Ez kb. a terjedelem egyharmada. A nagyobbik rész az 1945 utáni idősakkal foglalkozik, mivel szerintem ez az időszak kevésbé feldolgozott még. A könyv 28 táblázatot, 14 mellékletet, 58 fényképet és 454 hivatkozást tartalmaz, a Zrínyi Kiadó kiadásában jelent meg 2015 végén.

Az elvégzett kutatások összegzése, következtetések

Áttekintve a fegyver- és lőszerbiztosítás történetét megállapítható, hogy hosszú volt az út a honfoglalás kori fegyverkovácsától a napjaink anyagi-technikai (logisztikai) szolgálatáig. A történelmi eseményeket vizsgálva rögzíthető, hogy a jelenlegi értelmezésű fegyverzettechnikai szolgálat tényleges fejlődése a tűzeszközök, különösen tüzérségi lövegek megjelenésével kezdődött. Az első fegyverzeti szakemberek a tüzérségnél jelentek meg (akik egyben tüzérek is voltak). A haditechnikai eszközök fejlődése, elsősorban a lőszerfelhasználás tömegessé válása tette szükségessé, hogy önálló szolgálatként kialakuljon a fegyverzeti szolgálat. Amikor a lőszerfelhasználás már számottevő lett, szükségessé vált annak nagyüzemi előállítása és az ellátást biztosító szervezet megalakítása. A szolgálat technikai biztosítási ága a fegyverek fejlődésével alakult ki. Minél bonyolultabb fegyverek álltak rendszerbe, annál nagyobb szakértelmet, esetenként nagyobb létszámot követelt azok üzembenntartása. A történelmi tények sok hasznos következtetésre adnak módot. A feldolgozott anyag alapján a legfontosabbak a következők:

- a haza védelme minden esetben bebizonyította a **hazai gyártás szükségességét**. Népünk honvédő harcainál szinte mindig az utolsó pillanatban kellett megteremteni a hazai fegyver- és lőszergyártás minimális feltételeit. Ez legtöbbször már késve valósult meg.

Ebből egyenesen következik, hogy mindenképpen meg kell teremteni a katona egyéni felszerelésének és a tömeges igényként jelentkező lövészfegyverek hazai gyártásának lehetőségeit, feltételeit. Csak így biztosítható a hadsereg minimális ellátásának a képessége. A hadsereg felszerelésében a hazai iparnak meghatározó jelentősége van. Természetes, hogy mindent nem lehet vagy nem gazdaságos itthon előállítani, de a tömegeszkö-

zők és anyagok jelentős részénél törekedni kell erre, hogy a megfelelő utánpótlás biztosított legyen. A történelemben számtalanul előfordult, hogy válság esetén a külföldi beszállítás akadályba ütközött. Úgy érzékelem, hogy ez a szempont jelenleg teljesen háttérbe szorult, aminek egy konfliktus esetén súlyos következményei lehetnek. Ezen kívül fontos szempont, mint az több országban is megfigyelhető, hogy az adófizetők pénzének jelentős részét a hadsereg a hazai piacon költse el.

A külföldről beszerzett eszközök és anyagok esetében – egy biztonságosan működő hadsereget alapul véve – nagyobb készleteket kell raktáron tartani a biztonságos ellátás érdekében. Ez pedig azt jelenti – amint az a múltban be is bizonyosodott – hogy a nagyobb készletekből sokkal könnyebben kialakul az inkurrencia, ami komoly veszteségeket okoz;

- haderőnk szinte mindig **pénzhiánnyal küszködött**. A legtöbb korban nem volt elég pénz arra, hogy a legkorszerűbb eszközök álljanak rendszerbe, megfelelő szervezeti keretek alakuljanak ki. Ennek ellenére elődeink sok leleményességgel, lelkesedéssel igyekeztek minden korban a nehézségeket áthidalni. Ez ma sincs másképp. Ezért nagyon fontos lenne a szellemileg még aktív idősebb korosztály megtartása a hadsereg érdekében, bekapcsolva őket az útkeresésbe, biztosítva tapasztalataik átadását, hasznosítását. A hadsereg vezetői, tagjai nagyon gyakran hajlamosak arra, hogy minden gondot a pénzhiányra fogjanak. A pénzhiány többnyire igaz, de a pénzen kívül több dolog is van, ami befolyásolja a hadsereg működését. Ilyen például a szakértelm megbecsülése, a jó munkahelyi légkör fenntartása, az eltérő vélemények meghallgatása, megvitatása stb. A megfelelő szakmai ismeret egy-egy fejlesztési folyamatnál milliárdos megtakarítást is eredményezhet. Technikai - műszaki kérdéseket nem politikai síkon kell eldönteni.

Történelmi tapasztalatok bizonyítják, hogy egy jól működő ellátási (logisztikai) rendszer képes ellensúlyozni a fegyverek terén jelentkező elmaradottságot is;

- a hadseregfejlesztésnél hosszú olyan időszakok voltak, amikor **nem az ország szabad elhatározása határozta meg** a hadsereg felépítését, felszereltségét és létszámát, és ezt sok esetben külföldi hatalmak diktálták. A jelenlegi NATO tagságunk sok előnnyel jár, de országunk védelmét nem bízhatjuk teljes egészében szövetségeseinkre. Folyamatosan, erőnkhez mérten erősítenünk kell hadseregünket, növelve létszámát, kiképzettségét és felszerelését;

- történelmünk tragikus eseményeinél elsősorban **nem a fegyver- és lőszerbiztosítás volt a tragédia oka**, az esetlegesen gyengébben felszerelt hadseregünk ellenére sem. Azokban az esetekben, amikor a felületes vizsgálódók lőszerhiányt állapítottak meg, a részletes elemzés bebizonyította, hogy összességében lőszer volt, csak a szállítási nehézségek miatt nem jutott el oda, ahol fel kellett volna használni. Ez a tapasztalat ráirányítja a figyelmet a logisztikai rendszer egyenszilárdságának a fontosságára. A logisztikai rendszer minden alrendszerét egyenletesen kell fejleszteni, mert mindig a legszűkebb kapacitások határozzák meg a rendszer teljesítőképességét. Nagyon fontos a komplex szemlélet. Nem lehet úgy beszerezni új technikai eszközöket, hogy nem teremtem meg az üzemeltetés és üzemfenntartás feltételeit. A fegyver- és lőszerbiztosítás történetén keresztül bizonyítható, hogy nem elég rendelkezni a szükséges fegyverrel és lőszerrel, azt el kell juttatni a felhasználás helyére, és biztosítani kell a működtetés, felhasználás feltételeit is;
- a háborús eseményeket vizsgálva **sok olyan tapasztalat halmozódott fel, ami még ma is aktuális** (lőszerkészletek összetétele, készletezett mennyiségek; személyi fegyverzet; az ellátó szervezetek száma, felépítése az egyes tagozatokban; ellátási, biztosítási módok, eljárások és szükségmegoldások, stb.). Ezek olyan, a hosszú évek alatt kikristályosodott, sok esetben vérrel írt tapasztalatok, melyekre a jelen korban is lehet támaszkodni;
- a fegyver- és lőszerbiztosítás törvényszerűségei az elmúlt évszázadokban kialakultak, ezeket - a történelmi tényeket és tapasztalatokat - az ellátási rendszer módosításakor, változtatásakor szigorúan figyelembe kell venni, mert ellenkező esetben súlyos zavarok állnak elő a biztosítási rendszer működésében. Erre több példa is található, ha végig tekintünk a logisztikai rendszerben végrehajtott átalakításokon, ami az elmúlt évtizedekben történt;
- elemezve a fegyverzeti szolgálat működését, megállapítható, hogy a folyamatok akkor működtek jól, amikor **szoros kapcsolat volt az irányító és a végrehajtó szervezetek között**. Az 50-es, 60-as években végrehajtott integrációs kísérletek kudarcának egyik oka e kapcsolat lazulása volt. Ez volt megfigyelhető az MH Összhaderőnemi Logisztikai és Támogató Parancsnokság felszámolását követő időszakban is;
- a hadsereg alaprendeltetéséből adódik, hogy a **fegyver- és lőszerbiztosítás a legfontosabb, de nem az egyetlen biztosí-**

tási forma. A háborúk végén már csak a lőszer, élelem, üzemanyag és egészségügyi biztosítás működött úgy ahogy. Ez a megállapítás is aláhúzza a fegyver- és lőszerellátási rendszer fontosságát. Fegyver és lőszer hiányában a további harc nem lehetséges;

- a történelmi tapasztalatok azt is rögzítik, hogy a **hadviselés alapvető törvényei** (ide sorolom a fegyver- és lőszerbiztosítást is) **politikai akarattal nem változtathatók meg** következmények nélkül. A direkt politikai beavatkozásra több példát is találunk történelmünkben, aminek általában tragikus következményei lettek, halottak tömege, jelentős anyagi károk;
- az **anyagi-technikai, logisztikai integráció** a haditechnika fejlődésének hatására történő **megvalósulása történelmileg igazolható**, de történelmi tapasztalatok és tények nem támasztják alá az egységes logisztikai rendszer termelői és fogyasztói logisztikára történő szervezetszerű szétválasztását, a történelmileg kialakult logisztikai szolgálati ágak megszüntetését. Mint ahogy már említettem a logisztikai rendszer a biztosítási, ellátási szolgálati ágak tevékenységének az összessége. Amikor a részterületek megfelelő vezetés nélkül maradnak, akkor a logisztikai vezető képtelen megfelelően összehangolni a folyamatokat.

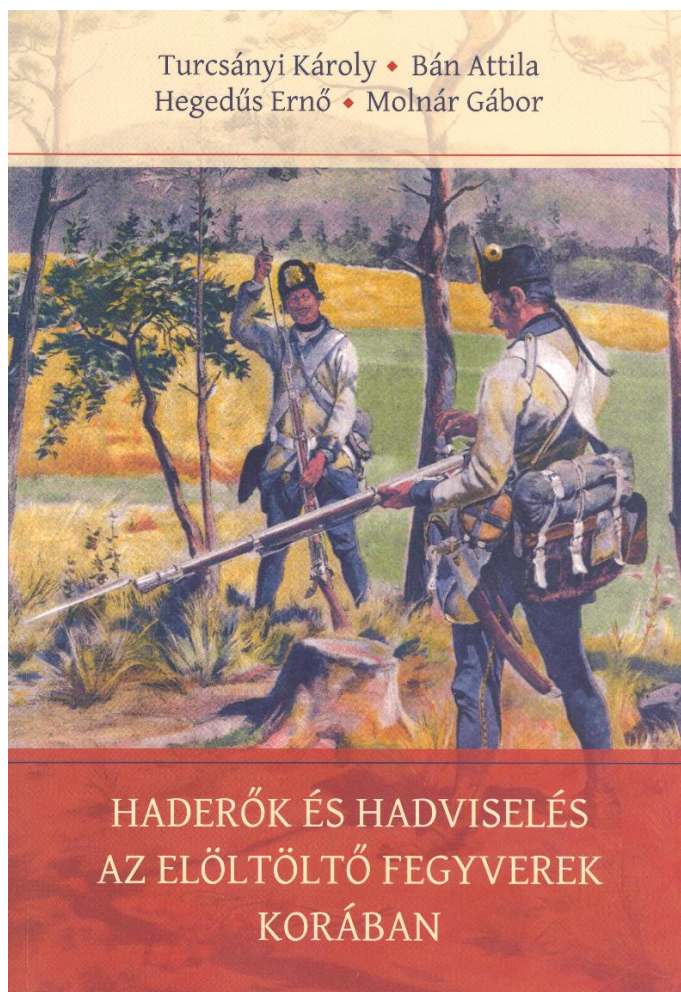
A fegyver- és lőszerbiztosítás törvényszerűségei az elmúlt évszázadokban kialakultak, ezeket jelenleg is figyelembe kell venni a biztosítási rendszer fejlesztésénél. Ez a megállapítás a logisztika egészére is igaz. A történelmi áttekintés alapján úgy gondolom, hogy nem szabad elfelejtenünk múltunkat, elődeink tetteit, hibáit, eredményeit meg kell ismerni. A fegyverzettechnikai szolgálat szakemberi, a szervezet megnevezésének időszakos változásaitól függetlenül, egy célt tartottak a szemük előtt: **a csapatok mindig üzemképes és hadrafogható fegyverrel, fegyverrendszerekkel rendelkezzenek.** E cél érdekében nem kímélték erejüket, tudásukat állandóan gyarapították, hogy az újabb kihívásoknak megfeleljenek.

Összességében megállapítható, hogy a történelmi tapasztalatok tárháza végtelen kincsesbánya. Ezzel jól kell élni. Amit már mások kitaláltak, azt nem kell újra feltalálni. Amit elődeink elrontottak, azt nem szabad megismételni. A jövőre nézve nagyon fontosnak tartom, hogy az elmúlt időszak még élő szakemberei leírják tapasztalataikat, szakterületük történetét. Csak így biztosítható, hogy az utánunk következő nemzedék megismerje a gyökereit. A múlt nélkül nincs jelen, a jelen nélkül nincs jövő.

Turcsányi Károly, Bán Attila, Hegedűs Ernő, Molnár Gábor

HADERŐK ÉS HADVISELÉS AZ ELÖLTÖLTŐ FEGYVEREK KORÁBAN

A haditechnikát, a haderőszervezetet és a haderő-alkalmazást együttesen tárgyaló hadtudományi munka 2015 végén jelent meg a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum kiadásában. A szakirodalomban ritkán fordul elő, hogy a kornak a brit, francia, illetve orosz, osztrák és porosz vonatkozású hadviselését, haderőszervezését és fegyvergyártását komplex, többoldalú elemzés formájában, egy kiadványban olvashassák az érdeklődők. Erre vállalkozott a hadtörténészből, muzeológusból és hadmérnök-katonákból álló szerzői közösség.

A könyv címlapja a sima csövű elöltöltő muskétákkal felszerelt gyalogosokat ábrázoló festménnyel

Az elöltöltő fegyverek kora az 1648-1866 közötti több mint két évszázadot foglalja magába. Bár az elöltöltő fegyverek mintegy 450-500 évig voltak használatban, a megnevezett korszak ebből csak mintegy 220 esztendő telt ki. Pontosan azt az időszakot, amely alatt a harctéren a csaták menetét és kimenetelét haditechnikai szempontból már egyértelműen és kizárólagosan az elöltöltő fegyverek határozták meg. Az időszak fénykora minden kétséget kizáróan a napóleoni háborúk időszaka volt, de azt jóval megelőző történések és folyamatok is elemzésre kerültek, sőt, a könyv egy fél évszázaddal túl is tekint azon.

A mű középpontjában az elöltöltő tűzfegyver fejlesztésének és gyártásának, valamint alkalmazásának kérdései állnak. Ezeket a fegyvereket számos történelemformáló csata során alkalmazta a korszak tábori- és lovagló tüzérsége, a haditengerészet hajói, illetve maguk a gyalogos és lovas katonák. A könyv fejezeteiből megismerhetjük az Európában meghatározó nemzeti haderők hadkiegészítésének, szervezeteinek, fegyvernemeinek, harceljárásainak és hadfelszerelésének jellemzőit és azok változásait is. Mindezek segítségével, illetve jelentős szárazföldi és tengeri csaták példáinak bemutatásával a szerzők több szempontú választ kívánnak adni két alapvető kérdésre:

1. Milyen hatása volt az elöltöltő fegyverek megjelenésének, fejlődésének és elterjedésének a hadművészet változására?
2. Milyen hatást gyakoroltak ezek a fegyverek és harceljárások az olyan sorsdöntő ütközetek lefolyására, mint Austerlitz, Borogyino, Gettysburgh, vagy a Trafalgarnál megvívott tengeri csata?

Ezen összetett kérdések megválaszolása érdekében tárgyalja a könyv a kor államhatalmi törekvéseit, a fegyvergyártást és a fegyverzet jellemzőit, a haderő szervezés és személyi kiegészítés legfontosabb kérdéseit, a meghatározó szárazföldi fegyvernemek (gyalogság, tüzérség, lovasság) és a haditengerészet alkalmazásában bekövetkezett változásokat, a kor hadviselésének jellemző példáit, és mindezek eredőjeként az elöltöltő fegyverek korának hatását a hadművészet fejlődésére.

A hadtörténeti és hadtudományi leírás keretét a kor államhatalmi törekvéseinek áttekintése alapozza meg. Ebben helyet kap a nemzetközi kapcsolatok rendszerét meghatározó „hatalmi egyensúly elmélet” bemutatása és alkalmazásának szemléltetése a hatalompoliti-

ka területén a 17. századtól korszakunk befejezéséig. Csupán utalás történik a háborúk jellegében bekövetkezett változásokra, amelyek a középkori vallási háborúktól veszik át a szerepet és az örökösödési háborúkon át az ideológiai, nemzeti háborúkkal ívelik át korszakunkat. Valamivel részletesebben mutatja be a fejezet Európa kiemelt stratégiai jelentőségű térségeit (a Rajna térséget és Németalföldet, a Balti-tenger és a Fekete-tenger térségét, a három kontinens csatlakozási pontján elhelyezkedő Földközi-tenger érdekütközéseit) és betekintést ad a kor politikai és gazdasági folyamataiban meghatározó jelentőségű gyarmatvilágba és annak változásaiba.

A fegyvergyártás a kor haderőinek alapját képezte. Részletes elemzés foglalkozik ezért a fegyvergyártás szempontjából meghatározó műszaki fejlődéssel, a gyártási technológiákban bekövetkezett változásokkal és a fegyvergyártás innovatív megoldásaival. Mindez a vas- és acélgyártásra, a salétrom és a puskapor előállítására épít, amelyek kapacitásai az európai nagyhatalmak számára jelentősen eltérő mértékben álltak rendelkezésre. A korszak folyamán a haderő létszámok megnövekedése a fegyvergyártás tömegszerűvé válását kívánta meg, amely pedig csak a fegyverek és a fegyverrendszerek szabványosítása útján vált lehetségessé. Nem véletlen tehát, hogy a legfejlettebb üzemek a 19. század első felében már az alkatrészek felcserélhetőségét lehetővé tevő gyártási kultúrát vezettek be.

A „hadügyi forradalom” önálló területéről, a haderőszervezésről és hadkiegészítésről külön fejezet számol be. Az ezredtulajdonosi rendszert, amely a korszak elején a legfontosabb szervezési és igazgatási intézmény volt, szerepében és változásában ismerhetjük meg. A korszak második felében, a polgárosodás hatására fogalmazódott meg az igény az általános hadkötelezettség elvének érvényesítésére. A nagy ívű folyamat tárgyalásán belül a tisztképzés kezdeteiről, a tiszti állomány összetételéről és a legénység kiegészítéséről szerepelnek fontos ismeretek. A nagyhatalmak (Franciaország, Ausztria, Nagy-Britannia, Poroszország, Oroszország és a korszak végére nagyhatalommá váló Egyesült Államok) kiegészítési rendszereit részletesen megtaláljuk a könyvben, minden esetben számszerűsítve a haderő létszámalakulását. A hadkiegészítés bázisadatait általában hadsereg létszám, tartalékok, határvédelmi erők, milícia, haditengerészet bontásban találjuk meg.

A gyalogság, a lovasság, a tüzérség és a haditengerészeti alkalmazások vizsgálata a könyv egyik fő területét jelenti. Részletesen olvashatunk ezért a vonalharca kialakulásáról, a ferde csatarend

alkalmazásának kísérleteiről, a lovasság szerepének átalakulásáról és a napóleoni hadviselésben a nehéz lovasság csatadöntő mértékűre fejlesztéséről és eredményeiről. Ugyanígy leírások találhatóak a lovagló tüzérségi alkalmazásokról, a puskázó csatárlánc kialakulásáról, a rohamozó gyalogsági oszlopok és a puskázó csatárlánc együttműködéséről valamint az összevont tábori tüzérségi alkalmazásokról. A haditengerészetet bemutató fejezet megvizsgálja a hadihajók sajátosságait és jellemzőit, a haditengerészeti tüzérség fejlődését, a csatasor és az áttörő haditengerészeti harcászat kialakulásának folyamatát és sajátosságait. Mindezeket haderőnemi és fegyvernemi vonatkozásban és a nagyhatalmak haderőit illetően is elemzi és értékeli a könyv.

A haderő alkalmazásának sajátosságait kiemelkedő fontosságú szárazföldi és tengeri csaták részletesebb leírásán keresztül ismerhetjük meg. Ezek többségéhez térképes illusztrációk is tartoznak a csataleírások szemléltetése és jobb megértése érdekében.

A szárazföldi csaták sorában:

- Malplaquet (1709) a vonalharcászatot példázza;
- Hohenfriedberg (1745) a ferde csatarendet mutatja be;
- Austerlitz (1805) a gyalogság rohamharcászatát és manőverét írja le;
- Eylau (1807) a lovasság áttörő műveletének példája;
- Borogyinó (1812) a tüzérség megnövekedett szerepét érzékelteti;
- Balaklava (1854) a partraszálló erők nagy távolságú kijuttatásának eredményeit szemlélteti;
- Gettysburgtól Selmáig (1863 – 1865) az amerikai polgárháború tűzerős gyalogságáról és önálló műveletekre képes lovasságáról szól.

A haditengerészeti alkalmazásokat példázzák:

- Solebay (1672), amely a korai sorhajó harcászat csatája;
- a „Dicsőséges június elseje” néven ismert csata a defenzív tengeri harceljárást mutatja be;
- Trafalgár (1805) a nagy tűzerejű flotta áttörő harcászati alkalmazásának példája;

- Helgoland (1864) pedig az utolsó, vitorlások által vívott tengeri csata.

A könyv utolsó fejezete mindazokat a változásokat elemzi és értékeli, amelyek az előtöltő fegyverek korában a hadművészet területén bekövetkeztek. A haderőfejlesztést és a hadviselést befolyásoló általános tényezők közül kiemeli a nagyhatalmak ipari termelésének alakulását, mint a hadiipari termelés legfőbb tényezőjét, a haderőnemi arányok alakulását, a haderőfejlesztések hajtóerejét képező tüzérség harcképességének növekedését és a fegyvernemi arányok vizsgálatát a napóleoni háborúk idején. Összegzi a gyalogság, a lovasság és a tüzérség alkalmazásának változásait és azok fő jellemzőit, végül pedig jellemzést ad a korszak haditengerészeti hadviselésének időszakairól, modelljeiről, építkezési és alkalmazási tapasztalatairól valamint a brit, a francia és az orosz haditengerészet sajátosságairól.

A kötet szerzői:

- prof. dr. Turcsányi Károly az MTA doktora, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem egyetemi tanára, okleveles közlekedésmérnök (BME), harckocsi harcászati-hadműveleti magasabb képesítésű mérnök-parancsnok, egyúttal a könyv szerkesztője,
- Bán Attila őrnagy a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum Hadtörténeti Múzeumának gyűjteményi igazgatóhelyettese, okleveles kohómérnök, muzeológus,
- dr. Hegedűs Ernő mérnök őrnagy a HM Fegyverzeti és Hadbiztosi Hivatal, Haditechnikai Intézet Kutatási, Fejlesztési és Tudományos osztály főmérnöke, és a Haditechnika szerkesztője, gépészmérnök, okleveles haditechnikai menedzser,
- Molnár Gábor Zoltán okleveles történelem szakos bölcsész, a Váci Püspöki és Káptalani Levéltár korábbi gyakornoka, 2015-től az NKE Hadtudományi Doktori Iskola doktorandusza.

A lektorálás feladatát dr. Ujj András (PhD) a ZMNE volt tudományos rektor-helyettese, dr. Ravasz István (PhD) hadtörténész illetve dr. Kaiser Ferenc (PhD) a NKE tanszékvezetője végezték el.

Több mint 40 táblázat, közel 20 részletes térkép és 50-nél több kép és ábra segíti a korszak fegyverzetének, hadkiegészítésének és hadviselésének mélyreható megismerését.

Hírek

MEGALAKULT A NYUGDÍJAS KÖZLEKEDÉSI TAGOZAT

A honvédség egyik legrégebbi katonai múlttal rendelkező szervezete a **Katonai Közlekedési (Szállító)** szolgálat. Ez a szolgálat szervezetileg behálózta és behálózza a honvédség mindenkori szervezeti felépítését. Intézték és ma is intézik az alakulatok legkülönbözőbb (vasúti, közúti, folyami/tengeri, légi) szállításait, szervezik az anyagmozgatás és rakodásgépesítés feladatait, a lánctalpas utak, vasúti iparvágányok üzemeltetését, a rakodógép-kezelők kiképzését. Tevékenységükkel nagymértékben hozzájárulnak a csapatok mindennapi feladatainak és harctevékenységeinek megoldásához.

Találón a közlekedésiek szlogenje:

„SEMMI SEM TÖRTÉNIK, AMÍG VALAMI MEG NEM MOZDUL!”

A haderő reform a szolgálat létszámát is jelentősen érintette, feladatai átalakultak, így a szervezet jelenlegi vezetése az elmúlt években a nyugállományba kerültekre - szerteágazó feladatai miatt – kevesebb figyelmet tudott fordítani. Évek óta erősödött viszont az a jogos igény, hogy a szolgálattól nyugállományba kerültek közössége valamilyen szervezett formába összefogásra kerüljön.

Ezen igény ismeretében két, már nyugdíjas közlekedési tiszt felvette a kapcsolatot a **Magyar Honvédség Budapesti Nyugállományúak Klubja** vezetőségével. A közösen végzett előkészítő munka eredményeként a katonai közlekedési szolgálat azon nyugállományú tagjai, akik a 2016. febr. 29-ei közgyűlésen részt vettek, megalakították a nevezett klub **KÖZLEKEDÉSI TAGOZATÁT**.

A tagozat célkitűzései között szerepel az érintett nyugdíjasok szervezett közösségi formában történő egyfajta összefogása, az egymásra és a családtagjaikra való odafigyelés, segítségnyújtás a felmerült problémáik megoldásában stb.

Tagjai sorába várja azokat a katonai közlekedési nyugdíjasokat, akik valamilyen oknál fogva ugyan nem tudtak részt venni az alakuló közgyűlésen, de a közösséghez tartozónak érzik magukat. A tagozat a szolgálat volt munkatársain kívül számít a közvetlen családtagok, az özvegyek, valamint a közlekedési szolgálat terén dolgozó, jelenleg

még aktív szakmabeliek támogatására és csatlakozására is.

A tagozat a feladatait szoros együttműködésben tervezi megoldani az **MH Katonai Közlekedési Központtal**.

A közgyűlés az alábbi tisztségviselőket választotta meg:

- a tagozat elnöke; **Dr. Németh Ernő ny. ezredes,**
e-mail: nemeth.erno85@upcmail.hu
tel.: (+36) 30-635-2308
- a tagozat tikára; **Dr. Tóth Bálint ny. mk. ezredes,**
e-mail: tothbalintdr@gmail.com
tel.: (+36) 30-941-1547

Az alakuló közgyűlésen résztvevők egy csoportja

(Fotó: vitéz Drahos László ny. alez.)

Dr. Németh Ernő⁴

TÁJÉKOZTATÓ
a Magyar Logisztikai Egyesület XXI. Logisztikai Konferencia és
Fórum c. rendezvényéről

A Magyar Logisztikai Egyesület (MLE) az idén 21. alkalommal, 2016. február 25-26-án rendezte meg Logisztikai Konferencia és Fórum rendezvényét, melynek Budapesten a Hotel Hungária City Center volt a helyszíne. A fórum a „**Biztonságos ellátási lánc – csak szakértőktől**” téma címet kapta. Az elhangzott színvonalas előadások mindegyike a logisztikai ellátás biztonságával kapcsolatos kérdéseket elemezte.

Az egyesület elnöke, **Dr. Doór Zoltán** a konferenciát megnyitó beszédében elmondta, hogy a gazdálkodó szervezetek a biztonsággal kapcsolatos tevékenységükben általában nem törekednek a maximumra, holott ez kiemelkedően nagy jelentőségű kérdés, hiánya óriási károkat okozhat.

Ez a kérdéskör azonban hatalmas területet fog át, ezért a fórum előadásain a figyelem elsősorban a logisztikai folyamatokra és azon belül az áruk biztonságára irányult, különös tekintettel a két fő alágazatra, a vasúti és a közúti fuvarozásra.

Érdekes terület migráció kérdése, illetve annak hatása az ellátási láncra, valamint azok a várható forgatókönyvek, amelyek a migrációs válság megoldása vagy éppen annak hiánya következtében elképzelhetők. A másik fontos kérdéskör az információ és az adatok biztonsága, melyre szintén nagy figyelmet kell fordítani.

A megnyitó után a plenáris részben első előadóként **Dr. Kovács Gyula** miniszterelnöki megbízott tanácsadó ismertette a közúti fuvarozás versenyképességét szolgáló kormányzati intézkedések eredményeit az erről szóló kormányrendeletben 16 pontban taglalt végrehajtandó feladatok, illetve 25 intézkedés alapján. A logisztikai szakma fontosnak tartja a szakma súlyának növelése mellett a versenyképesség növelését, ennek jegyében született meg a hivatkozott kormányrendelet is. Egyöntetű volt az a vélemény, hogy az elért eredmények erősítik a logisztikai szakma versenyképességét. Az előadás során sok olyan értékes információ hangzott el, melyek a

---

⁴Dr. Németh Ernő ny. ezredes, a hadtudomány kandidátusa, Tanúsított Logisztikai Szakértő

közúti árufuvarozóknak rendkívül hasznosak.

Földi László titkosszolgálati szakértő a biztonságpolitikai kockázatoknak a gazdaságban érzékelhető hatásait elemezte. A hallgatóság alapos tájékoztatást kapott a jelenlegi migrációs helyzetről egész Európára kiterjedően. Kiemelte, hogy a migrációs helyzetből fakadó biztonsági kockázatok milyen hatásokat fejtenek ki a jövőben a gazdaságra, ezen belül a logisztikai szakágakra, illetve az ellátási láncra is. Az előadás végkicsengéseként az a következtetés volt levonható, hogy a felvázolt jövőkép-változatok sajnos egyáltalán nem pozitívak.

Zala Mihály vezérőrnagy, információbiztonsági szakértő, a Manware Informatikai Kft. tulajdonosa, előadásában az adatvédelem fontosságát taglalta a logisztikában. Felhívta rá a figyelmet, hogy az internet felhasználók számának rohamos növekedésével és az internet alapú üzleti megoldások alkalmazásával a támadási felület is növekszik. Vázolta a lehetséges kockázatokat, illetve azok mely ágazatokat veszélyeztetik a legjobban. Bemutatta a kibertámadások által az ipari szektorban okozott veszteségeket, továbbá ismertette, hogy milyen megoldások lennének szükségesek a megfelelő védelem érdekében.

Dr. habil. Horváth Attila alezredes a Nemzeti Közszerológati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar tanszékvezetője ismertette az egyetem kutatási eredményeit a biztonságos ellátási lánc területén. Előadásában hangsúlyozta, hogy az ellátási lánc, mint kritikus infrastruktúra, kiemelt jelentőséggel bír a kutatások során.

Ezt követően a konferencia két szekcióra tagozódott.

Az első szekció Czinkos Pál a MLE alelnökének vezetésével „Biztonság a vasúti közlekedésben” témakörben hangzottak el előadások.

Baranyai Zsolt, az Nemzeti Közlekedési Hatóság Útügyi, Vasúti és Hajózási Hivatal vasútbiztonsági referense volt a szekció első előadója a vasúti közlekedés biztonsági mutatóinak magyarországi alakulását taglaló előadásával. Részletesen ismertette az Unió közlekedésbiztonsági előírásait, statisztikai rendszerét, és a statisztikai rendszerbe feltöltött hazai baleseti statisztikát nemzetközi összehasonlításban. Az előadás átfogó képet adott arról, hogy milyen biztonsági mutatókon keresztül lehet mérni a biztonság szintjét,

hogyan történik az adatszolgáltatás, illetve adatkezelés és feldolgozás, továbbá mik a fejlődési lehetőségek. Az előadást követően a jelenlévők egyetértettek abban, hogy lenne érdeklődés a vasúti közlekedés működtetését előíró szabályok összehasonlítása iránt, hovatovább a vasúti és közúti közlekedés működtetési szabályainak összehasonlításáról szóló előadás megtartására is.

Dr. Kopp Kristóf, a DB Schenker vasút-logisztikai osztályvezetője előadásában a konténerekben fuvarozott áruk nyomon követését és biztonságát taglalta, különös tekintettel a Kína és Európa közötti vasúti forgalomra.

Urvard Krisztián, a MÁV Zrt. Pályavasúti elszámolási osztály vezetője a MÁV Zrt. baleseti és kártérítési helyzetéről tartott előadást. Ismertette a pályavasúti szolgáltatás igénylési rendjét, a szerződési feltételeket, az ellenőrzési területeket, a minőségi mutatók fontosságát, majd felhívta a figyelmet a vasúti közlekedés ösztönzésének szükségességére.

Dr. Katona László, a Rail Cargo Hungaria Zrt. Üzemviteli Logisztikai vezetője a szekció utolsó előadójaként a Társaság közlekedésbiztonsági és áruvédelmi gyakorlatáról tartott figyelemfelkeltő előadást. Bemutatta a küldeményekre alkalmazott elektromos adattovábbítási, valamint adatvédelmi rendszert. Ismertette, hogy milyen intézkedéseket fogantatosítottak a Rail Cargo Hungaria Zrt.-nél az ellátási lánc biztonsága érdekében, különös tekintettel az objektumok őrzésére, az élőerős vonatkíséretre, kocsinyitás-érzékelő, valamint nyomon-követő eszközök alkalmazására, valamint vázolta a jövőbeni célkitűzéseiket.

A párhuzamosan szervezett szekcióban Vértés Edit, tanúsított logisztikai szakértő vezetésével „Információ biztonság a logisztikában” volt az előadások fő témája.

Heinczinger Tamás a CER Hungary Zrt. vezérigazgatója előadásában ismertette a speciális küldemények vasúton történő biztonságos továbbítását a „just in time” rendszerben.

Czinege András a DHL biztonsági igazgatója TAPA TSR (közúti fuvarozás) szabványt mutatta be előadásában. Részletesen ismertette a TAPA szabványcsaládot, majd egy konkrét példán keresztül vázolta alkalmazásának az előnyeit.

Szabó András az iData Kft. fejlesztési vezetője előadásában a

közúti rakományok áruvédelmével kapcsolatos fejlesztésekre fókuszált, olyan nyomkövetési eszközöket ismertetett, melyek többek között képesek rögzíteni az útvonallal, gyorsajtással, tankolással, raktérajtó nyitásával, a raktér hőmérsékletével kapcsolatos adatokat.

Dr. Kürti Sándor a Kürt Zrt. elnöke előadásának középpontjában az adatvédelem, az adatvesztéssel kapcsolatos helyreállítási eljárások álltak.

A konferencia második napjának első részében plenárisan, a teljes hallgatóság előtt hangzottak el az előadások.

Első előadókét **Német Ferenc** a Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamara Országos Szervezetének elnöke arról tájékoztatta a hallgatóságot, hogy milyen szerepe, tevékenysége van a kamarának az ellátási lánc biztonsága érdekében.

Garai Tímea a Setra Kft. ügyvezetője ismertette, hogy a fuvarozási ágazatban előforduló árubiztonságot érintő „incidensek” kétharmada esetében elsősorban a személyzet az érintett. A humán kockázat csökkentésének egyik eszköze a **DIDb-G.K.**⁵ vezető nyilvántartás. Az előadó részletesen ismertette, hogy milyen előnyökkel jár a megbízható és ellenőrzött gépkocsivezetők adatbázisának alkalmazása. Fontos ennek a rendszernek az alkalmazása, mert lehet, hogy egyébként a gépkocsivezetőkről semmilyen megbízható információval nem rendelkeznek.

Sven Bosch a DB Schenker biztonsági igazgatója Németországból jött el, hogy a rakományok szállításával, a **CMR**⁶ okmányokkal kapcsolatos manipulációk feltárásáról, ezek megelőzéséről tartson előadást. Nagyon jól szemléltette milyen módszerekkel lehet kiszűrni, hogy adott esetben egy valóban létező, vagy csalásra készülő ál-céggel állunk-e szemben.

A következő előadó, **Gunnar Druskat** szintén Németországból érkezett a Loksyst GAS GmbH cégtől, hogy bemutassa a Trakalokot, ami egy speciális konténerzárat jelent nyomkövetővel ellátva.

Az előadások sorát továbbra is egy Németországból érkezett

---

⁵DIDb-G.K.: gépjárművezetőtől független számítógépes nyilvántartás, elektronikus „menetlevél”.

⁶CMR okmányok: Ez egy okmánygarnitúrát jelent, mely meghatározott példányszámból áll és valamennyi példányának azonos adatokat kell tartalmaznia.

előadó, **Sebastian Pöppel** folytatta a BSW GmbH képviselőjében. Előadásában a rakományok biztosítása érdekében alkalmazható különféle speciális csúszásgátló megoldásokat ismertetett.

A konferencia a továbbiakban ezúttal is két szekcióban folytatódott. Az egyik szekcióban **Krázli Zoltán**, GS1 Magyarország Nonprofit Zrt. implementációs igazgatójának a vezetésével ismét „Információ biztonság a logisztikában” volt a fő témakör.

Érdekességként szeretném megemlíteni, hogy a **Szerbiából érkezett Dr. Miroslav Radojičić** előadásának témája a logisztikai biztonság helyzete Szerbiában volt. Több érdekes és figyelemre méltó összehasonlítást ismerhetett meg a hallgatóság mind az uniós országok, mind a Szerbia körüli térség vonatkozásában a piaci megoszlást a szállítmányozást illetően. Az előadó rámutatott a fő kihívásokra és kockázati tényezőkre, valamint vázolta a biztonság fokozása érdekében alkalmazható lehetséges megoldásokat.

Összességében megállapítható, hogy minden egyes előadó olyan színvonalas és tartalmas előadással érkezett a konferenciára, melyet a jelen lévők nagy figyelemmel és az elhangzott kérdések tanulsága szerint megkülönböztetett érdeklődéssel hallgattak végig.

Ezen túlmenően a konferencia arra is jó lehetőséget nyújtott, hogy a különböző cégek képviselőjében résztvevők tovább szélesítsék és elmélyítsék egymás közötti üzleti kapcsolataikat. A kiállítóként jelenlévők, a Mega Fortris Kft., a Gree Plus Srl, az **MH Logisztikai Központ**, Multi Alarm, Cikos Stampa srl., Detektor Plusz, Camion Truck&Bus, Raktár.hu, Innotéka, Redbull és a Klímabarát Települések Szövetsége pedig a helyszínen bemutathatták termékeiket, illetve tevékenységüket.

A konferencia kiemelten rangos eseménye volt a jubileumi ünnepi ülés, mely az MLE fennállásának 25. évfordulója alkalmából 2016. február 25-én 15:00 órától került megrendezésre. A Czinkos Pál MLE alelnök vezetésével megtartott ünnepi ülésen Dr. Csaba Attila az MLE tiszteletbeli elnöke mondott köszöntőt, majd Dr. Doór Zoltán az MLE elnöke tekintette át az elmúlt 25 év tevékenységét. A továbbiakban pedig neves előadók (Vértes Edit tanúsított logisztikai szakértő, Dr. Prezenszki József az MTA doktora, **Dr. Keszthelyi Gyula** az MLE elnökségi tagja, Dr. Lakatos Péter egyetemi docens, Dr. Szegedi Zoltán szakvezető egyetemi tanár, **Baráth István dandártábornok** az MH Logisztikai Központ

parancsnoka méltatták az MLE 25 éves tevékenységét, együttműködését a katonai logisztikával.

Ezt követően Dr. Doór Zoltán az MLE elnöke és Czinkos Pál alelnök **életmű díj** elismeréseket adott át különböző kategóriákban. Ilyenek voltak többek között az MLE aranyjelvény átadása, továbbá az együttműködő szervezetek, illetve személyek díjazása azok részére, akik az eddigi együttműködésükkel kiemelkedően támogatták az Magyar Logisztikai Egyesület munkájának eredményességét.

A Magyar Katonai Logisztikai Egyesület a „Szervezetek közötti együttműködésért” díjat kapta, amit Dr. Keszthelyi Gyula ny. mk. dandártábornok, egyesületünk elnöke személyesen vehetett át.

A rendezvényen az MKLE több tagja is részt vett!

TUJTAD?

A LOGISZTIKAI RENDSZER AZ ANYAGI ÁRAMLÁSOK ÉS KÉSZLETEK, VALAMINT A RÁJUK VONATKOZÓ INFORMÁCIÓK ÉS IRÁNYÍTÁSI STRUKTÚRÁK RENDSZERE!

Képek a fórumról:

Felhasznált irodalom:

- 1./ A XXI. Log. Konf. És Fórumon elhangzott előadások anyaga;
- 2./ A rendezvényről készült beszámoló anyag, készítő: Dr. Doór Zoltán;
- 3./ A rendezvényről készült YOUTUBE MLE TV anyaga;
- 4./ Wikipédia 2016. áprilisi állapota;
- 5./ Fotók: MLE

Csapatünnepet tartott az MH Logisztikai Központ június 23-án megalakulásának harmadik évfordulója alkalmából a Soroksári úti objektumban

Az egész napos rendezvény sorakozóval indult reggel 09:00 órakor. A rendezvényre meghívást kaptak az együttműködő HM és MH szervezetek, a tárca oktatási intézményeinek vezetői, a kerület polgármestere és a társ fegyveres szervek képviselői, valamint a nyugállományú szervezeteink is. Részt vett a rendezvényen a Magyar Katonai Logisztikai Egyesület több tagja, valamint a HM gazdasági társaságainak vezetői, tehát azok a szervezetek, akik kapcsolatban állnak a logisztikával.

Az ünnepségen Baráth István dandártábornok mondott beszédet. Beszédében kiemelte, hogy *„Az elmúlt év és az idei év első pár hónapjának történései a biztonságpolitikai kihívásokról, a krízisekről, háborúról és a konfliktusokról szóltak”*. Majd rámutatott, hogy a fent említett történések közvetlenül kihatnak a Magyar Honvédségre.

„ ... az új feladatok (események) ugyanakkor nagyobb nyilvánosságot kapnak, bár kisebb területeket érintenek, de a hadsereg, pontosabban a logisztikára, különösen nagy kihívást jelentenek. A feladatok, az események különlegessége, hogy egyediek, sokszínűek és párhuzamosan több helyszínen történhetnek. A katonáink és a polgári dolgozóink a feladatukat gyakran a legnehezebb körülmények között, mégis a legnagyobb professzionalitással látják el. Büszkéek lehetünk a lányainkra és a fiainkra” – emelte ki a parancsnok.

„ .... A hadseregnek a munkaerőért folytatott harcban nem szabad a legjobb, a legokosabb és a legügyesebb kezű szakembereket elengednie. Ezen a területen további együttműködésre van szükség az oktatást és képzést folytató szervezetekkel és a civil gazdasággal. Ez a múltban különböző szinteken sikerült, és ma az Önök jelenléte is a záloga, hogy ez a jövőben is sikerülni fog.”

Végül záró mondataival köszönetet mondott mind az MH Logisztikai Központ, mind az alárendelt szervezetek teljes állományának a lelkiismeretes, odaadó munkáért és azért a becsületes helytállásért, amit az elmúlt három évben végeztek.

Ezt követően elismerések átadására került sor.

Elsőként a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzettel kapcsolatos feladatok ellátása során nyújtott kimagasló helytállásáért a Migrációs Válsághelyzet Kezeléséért Szolgálati Jelet adtak át az alakulat katonáinak. Előléptetésre is sor került: a Honvédelmi Miniszter ezredessé léptette elő Nyitrai István alezredest, a Közlekedési osztály, osztályvezetőjét. A Honvéd Vezérkar Főnöke és az MH LK Parancsnoka által adományozott elismerések átadást követően három ötvenéves kolléga köszöntésére is sor került: Az elismerések sorát a Bundeswehr magyarországi szolgálatát befejező cseretisztje búcsúztatása zárta: az MH LK Parancsnoka a német-magyar katonai logisztikai kapcsolatok elmélyítése terén végzett kiemelkedő munkájáért emléktárgyat adományozott Uwe Patz alezredesnek.

Az elismerések átadását követően báró Hazai Samu szobrának megkoszorúzásával folytatódott az ünnepség. Koszorút helyeztek el a szobornál a IX. kerület, Honvédelmi Minisztérium a Honvéd Vezérkar, az MH Összhaderőnemi Parancsnokság és alárendeltjei, a Magyar Katonai Logisztikai Egyesület, a nyugállományúak szervezetei, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem, a Honvédelmi Minisztérium gazdasági társaságai, a laktanyában elhelyezett szervezetek és az MH Logisztikai Központ és alárendelt szervezetei képviselői.

Az ünnepség hivatalos része a zászlókíséret díszmenetével zárult.

A nap további részében főző és sportversenyeken mérhették össze ügyességüket a vendégek és az MH LK állományának tagjai, majd délután amatőr művészek kulturális programjukkal szórakoztatták a jelenlévőket.